AjSO
Afghanistan Journalists Support Organization

تحلیل سازمان حمایت از خبرنگاران افغانستان از وضع محدودیت های تازه بالای رسانه‌ها

چگونه چشم، گوش و زبان مردم افغانستان بسته می‌شود!

۲۰۲۴

چگونه چشم، گوش و زبان مردم افغانستان بسته می‌شود!

در هفته گذشته، سازمان حمایت از خبرنگاران افغانستان اخبار ناامیدکننده‌ای دریافت کرده که نشان می‌دهد افغانستان بار دیگر مانند دهه هفتاد خورشیدی به تاریکی اطلاعاتی فرو می‌رود. پس از سقوط افغانستان در سال ۲۰۲۱، زنان، دختران و رسانه‌ها بیشترین آسیب را متحمل شده‌اند. حکومت طالبان با اعمال سانسور و محدودیت‌های شدید بر رسانه‌ها، به تدریج رسانه‌های مستقل را تعطیل کرده و رسانه‌های دولتی را به ابزار تبلیغاتی خود تبدیل کرده است.

هفته گذشته، ترس اینکه طالبان قصد دارند پخش تلویزیون ملی را متوقف کنند، به واقعیت پیوست. حاکمان فعلی مدت‌هاست که در تلاش‌اند تصاویر موجودات زنده را از تلویزیون‌ها حذف کنند. این تصمیم از قندهار آغاز شد و دیگر تلویزیون‌ها در این منطقه اجازه پخش تصاویر موجودات زنده را ندارند. تلویزیون بدون تصویر، مانند بدنی بدون روح است، همچون کلمات بی‌معنی یا چشمانی که از دیدن محروم شده‌اند.

مردم و خبرنگاران متعجب‌اند که این اقدامات چگونه و چرا رخ می‌دهند. ابتدا موسیقی ممنوع شد، سپس مجریان زن از کار بازداشته شدند و اکنون پخش تصاویر متوقف شده است. هفته گذشته حتی به دوربین‌های تلویزیونی اجازه ورود به نشست وزیر تحصیلات عالی داده نشد.

در اقدام دیگری، طالبان تحلیل‌گر و استاد پوهنون جاوید مومند را به دلیل اظهارات رسانه‌ای‌اش بازداشت کرده‌اند. مومند پیش‌تر نیز تحت تهدید طالبان قرار داشت.

یکی از خطرناک‌ترین تصمیمات اخیر، ممنوعیت شدید انتشار هرگونه خبر یا گزارشی درباره قتل ۲۶۰ مهاجر افغان در منطقه کلگان، سیستان و بلوچستان ایران است. به نظر می‌رسد که طالبان و ایران در هماهنگی اطلاعاتی، مانع از افشای اطلاعات این حادثه شده‌اند. جاوید مومند و دیگر تحلیل‌گران قربانی این حادثه شده‌اند و گزارش‌ها حاکی از آن است که به خانواده‌های قربانیان نیز تهدید شده که درباره قتل عزیزان‌شان سکوت کنند.

ترس حاکمیت فعلی از رسانه‌ها و تلویزیون، ترس از انتشار اطلاعات مستند است و آن‌ها به این اقدام پرده‌ای شرعی زده‌اند که گویا پخش تصاویر موجودات زنده از تلویزیون حرام است.

سازمان حمایت از خبرنگاران افغانستان به این باور رسیده که طالبان قصد دارند افغانستان را به تاریکی کامل اطلاعاتی ببرند تا هیچ‌کس از استبداد و رفتار تند و رخدادهای داخلی آگاه نشود. دیگر نمی‌توان انتظار داشت که طالبان به آزادی بیان و دسترسی به اطلاعات احترام بگذارند.

از نظر این سازمان، دو اقدام مهم وجود دارد:

اول، نهادهای بین‌المللی مدافع آزادی بیان و رسانه‌ها و همچنین سازمان‌های حقوق بشری باید بر اساس اصول بین‌المللی بر طالبان فشار وارد کنند تا حقوق بنیادین افغان‌ها زیر پا گذاشته نشود و دسترسی به اطلاعات و آزادی رسانه‌ها به رسمیت شناخته شود.

دوم، خبرنگاران و رسانه‌های افغان در تبعید باید از راه‌های جایگزین برای دسترسی به اطلاعات استفاده کنند تا خلاء ایجاد شده توسط سانسور و رفتار استبدادی طالبان تا حدی جبران شود. این سازمان نیز تلاش‌های خود را تشدید کرده و نخواهد گذاشت که افغان‌ها از وقایع و تحولات مرتبط با زندگی و سرنوشت‌شان بی‌اطلاع بمانند. همچنین، با ایجاد تعاملات حرفه‌ای و صنفی، خبرنگاران و فعالان تبعیدی باید زمینه‌ای را فراهم کنند تا در هر بحرانی، صدای افغان‌ها و تصویر واقعی وضعیت به روشنی به جهان مخابره شود.

با حرمت و فروتنی؛

سازمان حمایت از خبرنگاران افغانستان